

Zöld foltok

Felsurrant az úrhajóra! Tucatjával várakoztak az energiasorompón kívül, s már- már úgy látszott, a várakozás hiábavaló. És ekkor a sorompó két percre leállt {ami azt bizonyítja, hogy az egyesült szervezet felette áll az életrészecskéknek), s ő máris átbújt rajta.

A többiek közül senki sem mozdult meg elég gyorsan ahhoz, hogy kihasználhassa a sorompó leállítását, de sebaj. Ő egyedül is megbirkózik a feladattal. A többiekre nincs szükség.

De gondolataiból egykettőre eltűnt az elégedettség, s helyébe a magányosság érzete lépett. Borzasztóan rossz és természetellenes dolog elszakadni az egész egyesült szervezettől, szörnyű, hogy ő maga is csak életrészecskévé vált. Hogyan bírják ki ezek az idegenek, hogy pusztá részecskék?

Ez a gondolat fokozta az idegenek iránti rokonszenvét. Most, hogy ő maga is tapasztalta, mit jelent részecskének lenni, mintegy távolból érezte azt a rettenetes elszigeteltséget, amely az idegeneket olyan nagy félelemmel tölti el. Az elszigeteltségből eredő félelem diktálta tetteiket, mert mi más, mint az állapotuk miatti esztelen félelem készíthette őket arra, hogy leszállás előtt egy mérföld átmérőjű területet felrobbantsanak, tompa vörös hőségbe burkoljanak? A robbantással még tíz láb mélységben is elpusztították a szervezett életet.

Vételre kapcsolt, feszülten hallgatózott, hagyta, hogy az idegen gondolat átítassa. Élvezte, ahogy az élet a tudatát érinti. De ezt az élvezetet adagolnia kell. Nem szabad megfélemlenie magát.

Az azonban nem árthat, ha figyelni a gondolatokat. A hajón lévő életrészecskék közül egyik-másik egészen tisztán gondolkodott, ha figyelembe vesszük, milyen primitív, tökéletlen teremtmények. Gondolataik mint apró csengettyűk csilingelnek.

- Megfertőzöttnek érzem magamat - mondta Roger Oldenn. - Érted, mit akarok mondani? Állandóan mosom a kezemet, de ez sem segít.

Jerry Thorn nem szerette az efféle drámai kijelentéseket, s ezért fel sem pillantott. Még mindig a Saybrook-bolygó sztratoszférájában manővereztek, s így Thorn inkább a műszertáblát figyelte,

- Nincs rá ok, hogy megfertőzöttnek érezd magadat - mondta. - Semmi se történt.

- Remélem - felelte Oldenn. - A kint dolgozók a légkamrában levetették úrruhájukat, és alaposan fertőtlenítették őket. Mindenkinek, aki kívülről bejött, sugárfürdőt adtak. Remélem, hogy semmi se történt.

- Alikor miért idegeskedsz?

- Nem tudom. Bárcsak ne állt volna le a sorompó!

- Mindenki ugyanezt mondja. De hát véletlen baleset volt!

- Ki tudja? - tört ki Oldenn. - itt voltam, amikor történt. Az én turnusom volt. Semmi ok nem volt a vezeték túlterhelésére. Olyan készülékek is rá voltak kapcsolva, amelyekre nem lett volna szükség. Semmi az égvilágon.

- Elhiszem. Az emberek buták.

- De nem ennyire buták. Ott álldogáltam, amikor az Öreg kivizsgálta az ügyet. Egyikük sem tudott semmiféle elfogadható mentséget felhozni. A páncélmelegítő vezetékét, amelyen kétezer watt áramlik, rákapcsolták a sorompókábelre. Egy hét óta mindig a második segédáramkört használták. Most miért nem? Nem tudtak semmi magyarázatot adni.

- És te tudsz?

Oldenn elvörösödött.

- Nem. De épp azon törtem a fejemet, hogy tán... - kereste a megfelelő szót - hipnotizálták őket. Az odakintiek.

Thorn felpillantott, és a társa szemébe nézett.

- Én ezt a te helyedben senkinek el nem ismételném. A sorompó mindössze két percre állt le. Ha bármi történt volna, ha csak egyetlen fűszál bejutott volna ide, egy fél órán belül megmutatkozott volna a baktériumkultúrákban s néhány napon belül a muslicatenyészetekben. S még mielőtt hazaérünk, meg kellene mutatkoznia a hörcsögöknél, a nyulaknál s talán a kecskéknél is. Verd be már a fejedbe, Oldenn, hogy semmi se történt! Semmi!

Oldenn sarkon fordult, és kiment. Eközben kétlábnyira haladt el a szoba sarkában lévő lénytől. De semmit se vett észre.

Kikapcsolta a vevőközpontjait, és hagyta, hogy a gondolatok elsuhanjanak mellette anélkül, hogy felfogná őket. Ezek az életrészecskék amúgy sem fontosak, hisz nem alkalmasak az élet fenntartására. Még mint részecskék is tökéletlenek.

De a többi fajta részecskék - azok mások. Azokra vigyázni kell. A kísértés nagy, de semmi, a legcsekélyebb

módon sem szabad előttük felfednie ittlétét, amíg le nem szállnak a honi bolygójukon.

A hajó más részeire összpontosította figyelmét, ámuldozott az élei változatosságán. Minden dolog, bármilyen kicsiny volt is, zárt egészet alkotott. Kényszerítette magát, hogy eltűnődjön ezen, mígnem e kellemetlen gondolat mardosni kezdte, vágódva gondolt az otthoni normális életre.

A kisebb részecskéktől érkező gondolatok többnyire - amint ezt előre sejtette - bizonytalanok és futólagosak voltak. Nem sokat lehetett kivenni belőlük, de ez azt jelentette, hogy még nagyobb szükségük van a teljességre. És ez igen erős hatással volt rá.

Az egyik életrészecske a tomporán guggolt, és ujjaival az őt körülzáró dróthálón babrált. Gondolatai tiszták voltak, de korlátozottak. Főképp a körül a sárga gyümölcs körül forogtak, amelyet a részecsketarša evett. Nagyon sóvárgott a gyümölcsre. Csak a köztük levő drótháló akadályozta meg őt abban, hogy erőszakkal elvegye a másiktól. Egy pillanatra mélységes undor fogta el, és kikapcsolta a vételt. Ezek a részecskék versengenek egymással a táplálékért!

Megpróbálta messzire kinyúlva visszahozni az otthon békéjét és harmóniáját, de már roppant távolságra volt hazulról. Csak a semmibe tudott kinyúlni, amely elválasztotta őt a józanságtól.

Egy pillanatra vágyat érzett még a sorompó és az űrhajó közt húzódó holt talaj után is Előző este azon küszört át. Nincs ugyan élet rajta, de az otthon földje; s a sorompó túlsó oldala még mindig felidézte a szervezett élet jóleső érzetét.

Emlékezett a pillanatra, amikor megtelepedett az űrhajó felületén, szívóival kétségbeesetten kapaszkodott, míg aztán a légkamra kinyílt. Akkor bement, óvatosan mozgott a kifelé haladó lábak közt. Volt egy belső kamra is, amelyen utóbb szintén áthaladt. Most pedig itt fekszik mozdulatlanul, észrevétlen - s maga is pusztá élet-részecske.

Óvatosan újból vételre kapcsolt a korábbi fókuszon. A guggoló életrészecske vadul rángatta a dróthálót. Még mindig sóvárgott a másik táplálékára, pedig kettőjük közül ő volt kevésbé éhes.

- Ne adj enni ennek a nyomorultnak! - mondta Larsen. - Nem éhes, csak azért dühöng, mert Tillie merészkedett enni, mielőtt ő még teljesen megtöltötte a bendőjét. Falánk majom! Bárcsak már otthon volnánk, s nem kellene örökké ezeknek az állatoknak a pofáját bámulnom!

Mogorván, homlokát ráncolva nézett az idősebbik nőtény csimpánzra, amely válaszként egyre fintorgott, karattyolt.

- Oké, oké! - mondta Rizzo. - Akkor minek lebzselünk itt? Az etetéssel végeztünk. Gyerünk innen!

Elhaladtak a kecskék, a nyulak és hörcsögök ketrecai előtt.

- Az ember önként jelentkezik egy expedícióra - mondta keserűen Larsen. - Hősnek kiáltják ki. Zengzetes beszédekkel bocsátják útra... és aztán állatgondozó lesz belőle.

- Dupla fizetést kapsz.

- Igen. Na és? Nem pusztán a pénzért jelentkeztem. Az első útbaigazítás alkalmával azt mondták, egyenlő esély van rá, hogy nem jövünk vissza, hogy ugyanúgy végezzük, mint Saybrook. Azért jelentkeztem, mert valami fontos munkát akartam végezni.

- Te hülye hős! - válaszolta Rizzo.

- Nem vagyok állatgondozó.

Rizzo megállt, kiemelt egy hörcsögöt a ketrecből, és megsimogatta.

- Nem gondoltál arra, hogy tán az egyik ilyen hörcsögnek ott bent, a hasában már növekszik a kicsinye?

- Ugyan, te főokos! Hisz naponta megvizsgálják őket!

- Persze, persze... - Megsimogatta a kis állatot, mire a hörcsög orra remegni kezdett. - De tegyük fel, hogy egy szép reggel lejövünk, és itt találjuk őket. Újszülött kishörcsögöket, amelyeknek a szemük helyén puha, zöld bundácskájuk van.

- Hallgass már, az isten szerelmére! - tört ki Larsen.

- Puha, zöld, fénylő bundácskák - mondta Rizzo, és hirtelen undorodva letette a hörcsögöt.

Újból vételre kapcsolt, és megváltoztatta a fókuszot. Nem volt odahaza olyan specializált életrészecske, amelynek itt, az űrhajón ne lehetett volna nagyjából megtalálni a párját.

Legkülönbözőbb alakú, ide-oda mozgó futókat, úszókat és repülőket látott. A repülők közt akadtak egészen nagyok is, ezeknek felfogható gondolataik voltak. És akadtak kicsiny, fátyolszárnyú lények. Ezek az utóbbiak csak érzetmintázatokat sugároztak, s hozzá igen tökéletlen mintázatokat, amelyekhez a maguk erejéből semmi értelmeset nem fűztek.

Voltak aztán mozdulatlanok is, amelyek - mint az otthoni mozdulatlanok - zöld színben csillogtak, s a levegőből, a vízből és a talajból táplálkoztak. Ezeknek a teljesen értelem nélküli lényeknek csak a fényről, a

nedvességről, a gravitációról volt valamilyen halvány, nagyon halvány tudatuk.

És mindegyik részecske a mozgó és a. mozdulatlan az életnek csak a látszatát keltette.

Még nem. Még nem...

Teljes erővel elfojtotta érzéseit. Ezek az életrészecskék egyszer már korábban is eljöttek hozzájuk, s a többiek odahaza megpróbálták segíteni rajtuk - de túl korán. Nem sikerült. Most tehát várni kell türelmesen.

Csak meg ne találják ezek a részecskék!

Eddig nem találták meg. Nem vették észre, hogy ott fekszik a kormányfülke sarkában. Senki sem hajolt le, hogy felvegye és végezzen vele. De eddig még nem mozdulhatott meg. Mert megeshetett volna, hogy valaki megfordul és rábámul, erre a nem egészen hat hüvelyk hosszú, merev, féregszerű dologra. Előbb csak bámul rá, aztán felkiált, és akkor mindennek vége.

De most talán már eleget várt. Már jó ideje elindultak. A kormány szerkezetet leállították, a kormányfülke üres.

Hamarosan talált a burkolatban egy rést, amely ahhoz a bemélyedéshez vezetett, ahol a dróthálózat egy részét helyezték el. Ezekben a drótokban nem folyt áram.

Teste elől reszelőben végződött, s ezzel most kettévágott egy pontosan megfelelő átmérőjű huzalt. Aztán hat hüvelykkel odébb megint kettévágta. A levágott huzal- darabot maga előtt tolvá szépen, láthatatlanul elrejtette a bemélyedés egyik sarkában. A huzal külső burkolata barna, rugalmas anyagból volt, belseje pedig fényes, vöröses fém. A belsejét persze nem tudta utánozni, de erre nem is volt szükség. Az is megtette, hogy a testét borító hárttyát már eleve gondosan a huzal külsejéhez hasonlóvá formálták.

Most aztán visszatért a dróthálózatához, és a kivágott résznél elől-hátul megfogta a drótot. Kicsiny szívó korongjai segítségével szorosan hozzásimult. Semmi rést nem lehetett látni.

Most már nem találhatják meg. Ha idenéznek, akkor is csak egy összefüggő huzaldarabot látnak.

Csak ha nagyon-nagyon alaposan megnézik, akkor vehetik észre, hogy ennek a huzaldarabkának egyik pontján két apró, puha, fényes, zöld bundácska van.

- Különös - mondta dr. Weiss -, hogy ezek a kis zöld szőrszálak ilyen képességekkel rendelkezzenek.

Loring kapitány óvatosan töltött a konyakból. Bizonyos értelemben véve ez ünnepélyes alkalom volt. Két órán belül készen állnak a hiperűrön való átugrásra, s aztán két nap múlva viszontláthatják a Földet.

- Tehát ön biztos abban, hogy ez a zöld bunda valamilyen érzékszerv? - kérdezte a kapitány.

Igen - válaszolta Weiss. A konyaktól vörös foltok ütöttek ki rajta, de tudta, nagyon jól tudta, hogy okuk van az ünneplésre. - Nehéz körülmények közt hajtottuk végre a kísérleteket, de igen jelentősek voltak.

A kapitány kényszeredetten mosolygott.

- „Nehéz körülmények közt”, így is lehet mondani. Én sohasem vállaltam volna értük olyan kockázatot, mint ön.

- Ugyan! Mi itt, ezen a hajón mindannyian hősök vagyunk, önkéntesek, csupa nagy ember, síppal-dob bal, nádi hegedűvel. Ön is vállalt kockázatot azzal, hogy idejött.

- De elsőként ön ment ki a sorompón túlra.

- Ebben nem volt különösebb kockázat - mondta Weiss. - Menet közben felégetem a földet magam előtt, nem is szólva arról a hordozható sorompóról, amely körülvevett. Ugyan, ugyan, kapitány! Csak fogadjuk el mindannyian a kitüntetést, ha hazaérünk! Fogadjuk el minden rangsorolás nélkül! Amellett én férfi vagyok.

- De egészen eddig tele van baktériumokkal! - A kapitány gyors, metsző mozdulattal tett három hüvelykkel a feje felett. - Ami ugyanolyan sebezhetővé teszi önt is, mint a nőket.

Egy ideig csendben iszogattak.

- Még egy pohárral? - kérdezte a kapitány.

- Nem, köszönöm. Már így is túlléptem a fejadagomat.

- No, akkor egy utolsó útravalónak! - Felemelte a poharát az immár nem látható Saybrook-bolygó felé, amelynek napja most csupán fényes csillagként tündökölt a videolemezen. - A kis zöld szőrszálakra, amelyek Saybrookot elindították a nyomon!

Weiss bólintott.

- Szerencsés dolog volt, a bolygót persze zárlat alá vesszük.

- Szerintem ez nem lesz elég - mondta a kapitány. - Valaki egy szép napon véletlenül leszáll rajta, s az nem lesz olyan éles elméjű és bátor, mint Saybrook. Mi történik, ha nem robbantja fel az űrhajót, ahogy azt Saybrook tette? Tegyük fel, hogy visszamegy valamilyen lakott területre.

A kapitány elkomorult.

- Gondolja, hogy saját erejükből kifejleszthetik a csillagközi hajózást?

- Nem hiszem. Persze, erre nincs bizonyítékunk. Csak hát teljesen más irányban fejlődnek. Az életrendszerük

minden szerszámot feleslegessé tesz. Tudomásom szerint még kőbalta sem létezik a bolygón.

- Remélem, igaza van. Mondja, Weiss doktor úr, foglalkozna egy kicsit Drake-vel?

- Azzal a pasassal a Galaktika sajtótól?

- Igen. Mihelyt visszatérünk a Földre, közlik majd a nagyközönséggel, hogy mi is történt a Saybrook-bolygón, és szerintem nincs semmi értelme nagy felhajtást csinálni a dologból. Szóltam Drake-nek, hogy kérje ki az ön tanácsát a riportra vonatkozóan. Ön biológus, és tekintélye van nála. Megtenné, hogy beszél vele?

- Szívesen.

A kapitány lehunyta szemét, és a fejét csóválta.

- A feje fáj, kapitány úr?

- Nem, csak szegény Saybrookra gondoltam...

Elege volt már az űrhajóból. Röviddel ezelőtt egy pillanatra az a különös érzése támadt, mintha a belsejét kifordították volna. Ijesztő érzés volt, s hogy magyarázatot találjon rá, az éles eszűek elméjében kutatgatott. A hajó, úgy látszik, valamilyen roppant üres térségen vágott keresztül, amelyet hiperűrnek neveznek. Mit ki nem találnak ezek az éles eszűek!

De elege volt már az űrhajóból. Olyan hiábavaló dolog! Ezek az életrészecskék igen ügyes szerkezeteket agyainak ki, de mindez végeredményben csak boldogtalanságuk mércéjéül szolgál. Azon igyekeznek, hogy az élettelen tárgyak feletti uralomban meglegjék azt, amit önmagukban nem tudnak megtalálni. A teljesség iránti öntudatlan sóvárgásuk arra készíti őket, hogy gépeket építsenek, a világűrben kóboroljanak, kutassanak, folyton kutassanak... Ezek a lények a dolgok természeténél fogva sohasem fogják megtalálni azt, amit keresnek. Legalábbis addig nem, amíg ő ajándékba nem adja nekik. Erre a gondolatra kissé megborzongott.

Teljesség!

Ezeknek a részecskéknek még szavuk sincs rá. „Teljesség” - ez igen gyatra kifejezés.

Tudatlanságuk arra indítja őket, hogy harcoljanak ellene. Már korábban is jött velük egy űrhajó. Az első űrhajón igen sok éles eszű részecske tartózkodott. Két fajtájuk volt: életteremtők és meddők. (Milyen más ez a második hajó! Itt az éles eszűek mind meddők, ezzel szemben a többi részecske - a zavarosan gondolkodók és a nem gondolkodók - mind életteremtők. Furcsa.)

Az egész bolygó kitörő örömmel fogadta az első űrhajót! Még emlékszik, mennyire megdöbbenek, amikor kiderült, hogy a látogatók csak részecskék, nem teljesek. A megdöbbenést aztán szánalom váltotta fel, s a szánalmat tettek. Nem voltak biztosak benne, vajon az idegenek hogyan tudnak majd beleilleszkedni a közösségbe, de azért Ők egy pillanatig sem haboztak. Minden élet szent, s valahogy majd csak helyet szorítanak nekik - mindannyiuknak, a nagy éles eszűektől kezdve egészen a sötétségben élő apró szaporodókig.

De elszámították magukat. Nem elemezték ki helyesen a részecskék gondolkodásmódját. Az éles eszűek rájöttek, hogy mit csinálnak, és ezt rossz néven vették tőlük. Megijedtek, nem értették a dolgot.

Előbb sorompót húztak fel, aztán meg elpusztították magukat, atomokra robbantották szét az űrhajójukat. Szegény, ostoba részecskék!

Most azonban másképp lesz. Most megmenti Őket, akár akarják, akár nem.

John Drake ugyan sohasem beszélt erről, de magában nagyon büszke volt rá, hogy milyen ügyes fotógépelő. Egy hatszor nyolcas útimodellt hozott magával, egy jellegtelen, sötét műanyag lapot, mindkét végén egy-egy henger alakú dudorral a vékony papírtekerics befogadására. Az egészet be lehetett tenni egy barna bőrtáskába, amelyet az ember egy övszerű szerkezettel szorosan a derekára és csípőjére csatolhatott. Összesen nem nyomott többet egy fontnál.

Drake mindkét kezével egyaránt működtetni tudta. Ujjai gyorsan, könnyedén fut- károztak ide-oda, lágyan érintették meg az üres felületen a megfelelő pontokat, mire a készülék hangtalanul leírta a szavakat.

Elgondolkozva nézte riportjának első sorait s aztán dr. Weissre pillantott.

- Mi a véleménye, doktor?

- Jól kezdődik.

Drake bólintott.

- Gondoltam, legjobb lesz, ha magával Saybrookkal kezdem. Odahaza még nem közöltek róla semmit. Bárcsak láthattam volna Saybrook eredeti jelentését! Mellesleg szólva, hogyan jutott el hozzánk?

- Amennyire én tudom, az utolsó éjszakát azzal töltötte, hogy a szubéteren elküldje nekünk. Amikor befejezte, lezárta a motorokat, és a másodperc egy milliomod részével később az egész hajó ritkás gőzfelhővé változott, a légénységgel és övele együtt.

- Micsoda ember! Ön kezdettől fogva részt vett ebben az akcióban, doktor?

- Nem kezdettől fogva - helyesbítette szelíden Weiss. - Csak amióta megkaptuk Saybrook jelentését.

Akarva, nem akarva, emlékeznie kellett. Olvasta a jelentést, s már akkor is át- érezte, hogy odaérkezve milyen csodálatosnak láthatta Saybrook kolonizáló expedíciója ezt a bolygót. Voltaképpen a Föld pontos mása volt, nyüzsgő növényi élettel és csakis növényvédő állatokkal.

Csak azok a kis zöld bundácskák (milyen gyakran használta ezt a kifejezést szóban és gondolatban!) tűntek furcsának. A bolygón egyetlen élőlénynek sem volt szeme. Ehelyett volt ez a bunda. Még a növényeken is, minden fűszálon, levélen vagy virágon két élénkebb zöld foltot láthattak.

És ekkor Saybrook megdöbbenve, megzavarodva észrevette, hogy e bolygón nem folyik harc a táplálékért. Minden növényen puha nyúlványok nőnek, s az állatok ezt eszik. A nyúlványok néhány órán belül újból kinőnek. A növények többi részéhez az állatok nem nyúlnak. Mintha ez volna a természet rendje: a növények táplálják az állatokat. És maguk a növények nem burjánzanak el. Mintha művelnék Őket, olyan szabályosan borítják el a rendelkezésre álló talajt.

„Mennyi ideje volt Saybrooknak - tűnődött Weiss hogy megfigyelje a bolygón uralkodó furcsa törvényt és rendet? Azt, hogy a rovarok nem szaporodnak el mértéktelenül, noha a madarak nem pusztítják őket; a rágcsálók sem árasztják el a bolygót, noha nem élnek rajta ragadozók, hogy kordában tartsák őket...”

És ekkor jött az a dolog a fehér patkányokkal.

Weiss felriadt gondolataiból.

- Csak egy apró helyesbítés, Drake! - jegyezte meg. - Nem a hörcsögök voltak az első érintett állatok. Hanem a fehér patkányok.

- Fehér patkányok - bólintott Drake, és kijavította a jegyzeteit.

- Minden kolonizáló űrhajó - folytatta Weiss - magával visz egy falka fehér patkányt az idegen élelem ellenőrzésének céljaira. A patkányok táplálkozási szempontból nagyon hasonlítanak az emberre. Természetesen csakis nőstény fehér patkányokat visznek magukkal.

Természetesen. Ha csak az egyik nemet viszik magukkal, akkor nem merül fel az a veszély, hogy az esetleg kedvező környezetben az állatok korlátlanul elszaporodnak. Gondoljunk a nyulakra Ausztráliában...

- Tulajdonképpen miért nem hímekeket visznek magukkal? - kérdezte Drake.

- Mert a nőstények szívósabbak - válaszolta Weiss -, s ez volt a szerencsénk, mert ők vezettek nyomra minket. Hirtelen kiderült, hogy valamennyi patkány vemhes.

- Értem. Épp' ezen törtem a fejemet, s most megragadom az alkalmat, hogy tisztázzak egy-két dolgot. Árulja el nekem, doktor, honnan jött rá Saybrook, hogy a patkányok másállapotosak?

- Véletlenül. A táplálékvizsgálat során a patkányokat felboncolják, hogy nem szenvedtek-e belső ártalmakat. Így aztán az embereknek előbb-utóbb óhatatlanul rá kellett jönniük, hogy a patkányok vemhesek. Még néhányat felboncoltak, s ugyanezt tapasztalták. Egyébként, mindazok, amelyek életben maradtak, kicsinyeket szültek, anélkül hogy hím patkányok lettek volna a hajón!

- És a lényeg az, hogy valamennyi kispatkány a szeme helyén kis zöld bundácskával született.

- Így van. Saybrook ezt mondta, s mi most igazoltuk állítását. A patkányok után az egyik gyereknek a macskája esett teherbe. Amikor megkölykezett, a kismacskák nem csukott szemmel, hanem kis zöld bundácskával születtek. Pedig kandúr sem volt a hajón.

Végül aztán Saybrook a nőket is megvizsgáltatta. Nem mondta meg nekik, miért. Nem akarta megijeszteni Őket. Valamennyien a terhesség kezdeti állapotában voltak, kivéve azt az egyet-kettőt, aki már a behajózás idején is várandós volt. Saybrook természetesen nem várta meg, hogy a gyermekek megszülessenek. Tudta, hogy nem lesz szemük, csak fényes zöld bundájuk.

Még baktériumtenyészetet is készített (Saybrook igen alapos ember volt), és megállapította, hogy minden baciluson mikroszkopikus zöld pettyek láthatók.

Drake lázba jött.

- Ez jóval több annál, mint amiről minket vagy legalábbis engem tájékoztattak. De ha elfogadjuk, hogy a Saybrook-bolygón az élet szervezett egészet alkot, hogyan jön ez létre?

- Hogyan? Hát hogyan szerveződnek a mi sejtjeink egységes egésszé? Ha az ön testéből kivennénk például egy egyedi sejtet, akár egy agysejtet, mi volna az önmagában? Semmi. Egy csepp protoplazma, amelynek semmivel sincs több emberi képessége, mint egy amóbának. Sőt még kevesebb van, mert önmagában nem életképes- De ha a sejteket összeillesztjük, olyasmí keletkezik, ami képes egy űrhajói feltalálni vagy egy szimfóniát komponálni.

- Értem már - bólintott Drake.

- A Saybrook-bolygón - folytatta Weiss - minden élet egyetlen organizmus. Bizonyos értelemben véve a Földön is ez a helyzet, csak nálunk az élőlények harci függőségben vannak egymástól: a nagyobb hal megeszi a kisebb halat. A baktériumok nitrogént kötnek le, a növények szénét, az állatok megeszik a növényeket és egymást. A baktériumok okozta bomlás mindenkit elér. A kör így bezárul. Mindenki annyit markol, amennyit

tud, de előbb-utóbb mindenkire sor kerül.

- A Saybrook-bolygón minden organizmusnak megvan a maga helye, ugyanúgy, mint az emberi testben az egyes sejteknek. A baktériumok és a növények élelmet hoznak létre, ennek fölőlegéből táplálkoznak az állatok, amelyek a maguk részéről szén-dioxiddal és nitrogénes ürülékkel szolgálnak. Semmiből sem termelnek se többet, se kevesebbet, mint amennyire szükség van. Az életrendszer ésszerűen a helyi körülményekhez igazodik. Egyetlen életforma sem szaporodik a szükségesnél nagyobb vagy kisebb mértékben, mint ahogy a mi testünkben is megszűnnek a sejtek szaporodni, ha egy bizonyos célra már elég van belőlük. Ha tovább szaporodnak, ezt nevezzük ráknak. És valójában a Saybrook-bolygóéhoz hasonlítva ez a földi élet, a mi szerves organizációnk: nagy rákos daganat. Minden fajta, minden egyed minden tőle telhetőt elkövet, hogy boldoguljon - az összes többi fajta és egyed kárára.

- Ez úgy hangzik, mintha önnek, doktor, tetszene a Saybrook-bolygó.

- Bizonyos értelemben véve tetszik is. Értelmessé teszi az életet. Még tudom érteni a velünk szembeni álláspontjukat. Tegyük fel, hogy az emberi testben az egyik sejt felismeri, hogy hozzá képest a test mennyivel tökéletesebb, s arra is rájön, hogy ez a sok-sok sejt magasabb egységgé való egyesülésének következménye. És látja, hogy léteznek önmagukban élő sejtek, amelyeknek csak pusztán életük van, semmi más. S ekkor talán igen erős vágy ébredne benne arra, hogy ezeket a szegény sejteket szervezetbe tömörítse. Sajnálná őket, egyfajta küldetéses szellem venne erőt rajta. A Saybrook-bolygón lévő dolgok - vagy dolog, mert talán helyesebb az egyes szám - esetleg ugyanezt érzik.

- És ezért létrehozta a szeplőtelen fogantatást, mi, doktor? Ezzel óvatosan kell bánnom! Tekintetbe kell vennem a postai előírásokat.

- Nincs ebben semmi trágár, Drake. A tengeri sünök, méhek, békák, stb. petéit már évszázadok óta ki tudjuk keltetni a hím megtermékenyítés segítsége nélkül is. Néha elég, ha túvel megérintjük őket, máskor pedig megfelelő sóoldatba mártjuk a petéket. A Saybrook-bolygón lévő dolog irányított sugárzási energia útján termékenyít meg. Ezért tudjuk energiasorompóval megállítani, interferencia vagy zavarás révén. Nemcsak arra képesek, hogy a meg nem termékenyített pete osztódását és fejlődését létrehozzák, hanem arra is, hogy a magféhérjékre rányomják a saját bélyegüket. Így aztán a kicsinyek zöld bundácskakkal születnek, amelyek náluk érzékszervként és érintkezési eszközként szolgálnak. Más szóval, a kicsinyek nem lesznek egyedek, a Saybrook-bolygón lévő dolog részeivé válnak. És ez a bolygón lévő valami - korántsem véletlenül - bármilyen fajtát: növényt, állatot, mikroszkopikus lényt meg tud termékenyíteni.

- Potens anyag - dünnyögte Drake.

- Totálisan - mondta nyomatékosan dr. Weiss. - Egyetemesen nemzőképes. És minden töredéke totálisan nemzőképes. Csak idő kérdése, és a Saybrook-bolygó egyetlen baktériuma az egész Földet egyetlen organizmussá változtatná! Erre kísérleti bizonyítékaink vannak.

- Azt hiszem - szólalt meg váratlanul Drake milliomos vagyok. Tud titkot tartani, doktor?

Weiss csodálkozva bólintott.

- Van egy emléktárgyam a Saybrook-bolygóról - folytatta vigyorogva Drake.

- Csak egy kavics, de ha figyelembe vesszük, milyen publicitást fog kapni ez a bolygó, s hogy mostantól fogva zárlat alatt lesz, akkor ez a kavics az egyetlen tárgy, amit emberi szem valaha is láthat onnan. Mit gondol, mennyiért tudom majd eladni?

Weiss rámeredt.

- Egy kavics? - Elkapta az eléje tartott tárgyat, egy kemény, szürke, tojásdad alakú valamit. - Ezt nem lett volna szabad. Ez szigorúan tilos!

- Tudom. Ezért kérdeztem meg, hogy tud-e titkot tartani. Ha adna nekem egy aláírt bizonylatot... Mi baj, doktor?

Válasz helyett Weiss csak motyogott és mutogatott. Drake odarohant, és a kavicsra bámult. Ugyanolyan volt, mint eddig...

Csak hogy a fény most más szögben hullt rá, s így a kavicson két kis zöld pötty vált láthatóvá. Ha az ember alaposabban megnézte: zöld szőrszálak voltak.

Nyugtalanodott. Az úrhajón a veszély határozott érzete terjengett. Úgy látszik, gyanították, hogy ő a hajón van. De hogyan lehetséges ez? Hisz még semmit sem tett. Lehet hogy még egy otthoni részecske is feljött a hajóra, és az nála kevésbé volt óvatos? Ha ez így volna, erről neki feltétlenül tudnia kellene, de bár hogy is vizsgálta a hajót, semmit sem talált. Aztán a gyanú alábbhagyott, de teljesen nem aludt el. Az egyik éles eszű még mindig töpreng, s nagyon közel jár az igazsághoz.

Mennyi idő van még hátra a leszállásig? Még szorosabban odatapadt az elvágott huzalhoz, amelyhez hasonlóvá formálták. Lehet-e, hogy az életrészecskék egy egész világa továbbra se részesüljön a teljességben?

Félt, hogy felfedezik, s nem hajthatja végre altruista¹ küldetését.

Dr. Weiss a szobájába zárkózott. Már a Naprendszeren belül jártak, három óra múlva megkezdik a leszállást. Gondolkoznia kell. Három órája van a döntésre. Drake ördögi „kavicsa” persze része volt a Saybrook-bolygó szervezett életének, bár csupán halott része. Már akkor is halott volt, amikor ő meglátta, de ha történetesen akkor még nem lett volna, most már biztosan halott, miután betáplálták a hiperatommotorba, és pusztá hővé alakították át. És a baktériumtenyészetek, amikor Weiss félelemmel eltelve megvizsgálta őket, változatlanul normálisnak bizonyultak.

Weisst nem ez nyugtalanította.

Drake a „kavicsot” a Saybrook-bolygón való tartózkodásuk utolsó óráiban vette fel - azután, hogy a sorompó leállt. Hátha a sorompó a bolygón lévő dolog lassú, kitartó szellemi nyomására állt le? Hátha egyes részei odakint várahoztak, hogy a sorompó leállásakor megrohanjanak minket? A „kavics” talán nem volt elég gyors, csak akkor mozdult meg, amikor a sorompót már helyreállítottuk, s így halt meg. Ott feküdt holtan, Drake meglátta, és felvette.

„Kavics” volt, s nem valamilyen természetes létforma. De vajon azt jelenti-e ez, hogy egyáltalán nem volt semmilyen létforma? Talán a bolygó egyetlen organizmusának szándékos terméke volt - olyan lény, amelyet szándékosan kavicsá, ártalmatlannak látszó, gyanút elterelő dologgá formáltak. Más szóval álcázás volt - ravasz és félelmetesen sikeres álcázás.

Vajon sikerült-e a sorompó helyreállítása előtt más álcázott lényeknek is átjutniuk rajta olyan alakban, amelyet a bolygó gondolatolvasó organizmusa a hajón lévő emberek agyából szűrt ki? Lehet-e hogy e lény egy ártalmatlan papírnymó alakját öltötte magára? Vagy egy vörösréz fejű díszítőszögét a kapitány régimódi székén? Hogyan lehet akkor megtalálni? Végigkutassuk az egész hajót, le az egyes mikrobákig, hátha találunk valahol árulkodó zöld foltokat? De mire volt jó az álcázás? Talán azt akarta, hogy egy ideig ne fedezzük fel? De miért? Azért, hogy megvárhassa, amíg leszállunk a Földre?

Ha már leszálltunk, a fertőzést többé nem lehet orvosolni azzal, hogy felrobbantjuk a hajót. Legelőször a földi baktériumok, a penészgombák, élesztőgombák és protozoák² fertőződnének meg. És egy éven belül milliószám születnének a nem emberi lények.

Weiss lehunyta a szemét, s azt mondta magának, hogy ez tán nem is volna olyan rossz. Megszűnnének a betegségek, mivel a baktériumok nem szaporodnának a bacilusgazda kárára, megelégednének a maguk részével, azzal, ami rendelkezésükre áll. Nem lenne túlnépesedés, az emberiség lélekszáma a táplálék mértékének megfelelően csökkenne. Nem lennének többé háborúk, bűncselekmények, az emberből kivesszne a kapzsiság.

De megszűnne az egyéniség is.

Az ember biztonságot találna azáltal, hogy egy biológiai gépezet fogaskerekévé válna. Az ember testvére lenne minden mikrobának vagy májsejtnek.

Felállt. Beszélnie kell Loring kapitánnyal. Elküldik a jelentésüket, és aztán felrobbantják a hajót, ahogy azt Saybrook tette.

Majd megint leült. Saybrooknak bizonyítékai voltak, míg ezek csak egy megrettent agyvelő sejdítései, amelyeket egy kavicson látott két zöld pötty idézett fel. Öljön meg kétszáz embert egy ilyen bizonytalan gyanú alapján?

Gondolkoznia kell!

Türelmetlenkedett. Miért kell várnia? Bárcsak üdvözölhetné már azokat, akik most itt a hajón vannak. Haladéktalanul!

De egy higgadtabb, józanabb része azt mondta, ezt nem teheti. A sötétségben élő kis szaporodók tizenöt percen belül elárulnák megváltozott állapotukat, s az éles eszüek állandó megfigyelés alatt tartják őket. Még egy mérföldre a bolygójuk felszínétől is túl korán volna, mert még akkor is elpusztíthatnák magukat és hajójukat kint a világűrben.

Jobb, ha megvárja, amíg megnyitják a fő légkamrát, amíg milliószámra beözönlenek a Föld légterének kis szaporodói. Jobb, ha először azokat fogadja be az egyesült élet testvériségébe, és hagyja, hogy kiszállingózva elterjessék a jó hírt.

Ezzel végrehajtaná feladatát. Még egy világ válna szervezetté, teljessé!

Várt. A motorok tompán dübörögtek, nagy erővel dolgoztak, hogy az űrhajó lassan leereszkedhessek. A Föld felszínére érve a hajó megremegett, aztán...

¹ Altruista: önzetlen, önfeláldozó (latin)

² protozoák: egysejtűek (görög)

Hagyta, hogy az éles eszűek ujjongása betöltse vevőszervét, s ujjongásukra a maga ujjongásával válaszolt. Nemsokára azok is ugyanúgy tudják majd venni a gondolatokat, mint Ő. Talán nem épp ezek az életrészecskék, hanem azok, amelyek majd az élet fenntartására alkalmas részecskékből kisarjadnak.

Mindjárt kinyitják a fő légkamrát...

És ekkor gondolatai hirtelen megszűntek keringeni.

„A fene egye meg - gondolta Jerry Thorn -, itt valami baj van!”

- Sajnálom - szólt oda Loring kapitányhoz. - Nincs energiánk. A légkamrák nem nyílnak.

- Biztos benne, Thorn? Hisz a villany ég!

- Igen, uram. Már vizsgáljuk, mi történt.

Elrohant, csatlakozott Roger Oldennhez, aki a légkamra hálózatának fülkéjénél állt.

- Mi baj?

- Ne sürgess! - Oldenn gyorsan dolgozott. - Úristen - mondta aztán a húsz- amperes vezetéken egy hathüvelykes törés van!

- Micsoda? Az nem lehet!

Oldenn felemelte a törött huzalt. Két végén tiszta, éles reszelés nyoma látszott.

Dr. Weiss is odament hozzájuk. Nyúzottnak látszott, és lélegzetén a konyak szaga érződött.

- Mi baj? - kérdezte remegő hangon.

Megmondták neki. A fülke alján az egyik sarokban megpillantották a hiányzó drótrészt. Weiss lehajolt. A fülke padlóján egy fekete huzaldarabka feküdt. Megérintette ujjával, mire szétkenődött, kormos foltot hagyott az ujjhegyén. Szórakozottan letörölte.

Talán valami elfoglalta a hiányzó drótrész helyét. Ami élt, és csak látszatra volt drót, de ami - mihelyt a légkamrát szabályozó áramkör újból bezárult - a másodperc töredéke alatt felforrósodott, meghalt, elszenesedett.

- Mi van a baktériumokkal? - kérdezte Weiss.

Az egyik matróz odament, hogy ellenőrizze, aztán visszatérve jelentette:

- Minden rendben, doktor.

A huzalokat közben összeforrasztották, a légkamrák megnyíltak, és dr. Weiss kilépett a Föld anarchikus világába.

- Anarchia! - mondta kissé vadul nevetve. - És az is fog maradni...

(Vámosi Pál)